

СИЛАБУС ПРАКТИКИ

НАВЧАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ (В ГРУПАХ РАНЬОГО ВІКУ)

Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 01 Освіта/Педагогіка
Спеціальність – 012 Дошкільна освіта
Освітньо-професійна програма – *Дошкільна освіта.
Інклюзивна освіта*

Дисципліна циклу: нормативна
Рік навчання: 2. Семестр: 4
Кількість кредитів: 6
Мова викладання: українська

Керівник курсу	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри освітології і педагогіки Главацька Ольга Леонідівна
Контактний телефон викладача	0963818592
Е-mail викладача	olga.raduk@gmail.com

Анотація

Навчально-педагогічна практика в закладах дошкільної освіти (в групах раннього віку) покликана сформувати у здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» цілісне уявлення про сучасний заклад дошкільної освіти (ЗДО), його структуру, організацію освітнього процесу, професійну діяльність фахівців, які забезпечують педагогічний процес (директор, вихователь-методист, вихователь, помічник вихователя, музичний керівник, інструктор з фізичного виховання, психолог і логопед (за наявності)), а також тих осіб, які задіяні до повноцінного функціонування освітнього закладу (медичний працівник, працівники харчоблоку, інший обслуговуючий персонал); закріплення теоретичних знань про вікові особливості дітей раннього віку та організацію ігрової діяльності з дітьми; самостійна робота з дітьми раннього віку в ролі вихователя (під керівництвом вихователя (вихователя-методиста) та керівника закладу вищої освіти).

Завданнями практики є:

- творче використання в педагогічній діяльності вихователя закладу дошкільної освіти теоретичних знань і практичних умінь, набутих у процесі вивчення фахових дисциплін;
- поглиблення теоретичних знань студентів про особливості раннього дитинства й специфіку педагогічної роботи з дітьми;
- ознайомлення студентів-практикантів із формами, методами та змістом роботи вихователя з дітьми раннього віку;
- вивчення специфіки роботи вихователя (функції та професійні обов'язки педагога закладу дошкільної освіти);
- ознайомлення із специфікою роботи інших педагогічних працівників та допоміжного персоналу ЗДО;
- формування вміння здійснювати посильну участь в організації режимних процесів у групі раннього віку, набуття первинних умінь роботи з маленькими дітьми;
- формування вміння спостерігати за роботою вихователя, помічника вихователя, дітьми; вести записи спостережень, опрацьовувати, узагальнювати інформацію, отриману під час спостережень, повно та правильно відображати її у щоденнику практики;
- формування відповідального ставлення до безпеки життєдіяльності дитини, її розвитку і здоров'я;

- формування вміння оформлювати (виготовляти, розробляти) дидактичний матеріал з розвитку дрібної моторики рук/сенсорного розвитку дітей раннього віку;
- формування вміння працювати з дітьми з особливими освітніми потребами та здійснювати індивідуальний і диференційований підходи відповідно до їхніх можливостей;
- формування вміння до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, педагогічними та іншими працівниками ЗДО;
- формування стійкого інтересу й любові до педагогічної діяльності вихователя ЗДО, розвиток творчої ініціативи та здатності реалізовувати особистісний творчий потенціал.

Навчальний контент

№ з/п	Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1. Заклад дошкільної освіти: структура та особливості функціонування		
1.	Вивчення структури та особливостей функціонування ЗДО.	Визначити штатний розпис (назви посад (директор, методист, психолог тощо) та чисельність персоналу, їх основні обов'язки); кількість і наповнюваність вікових груп; режим роботи закладу; документацію ЗДО.
2.	Вивчення особливостей діяльності вихователя (закріпленої групи), документації, видів обов'язкового планування роботи в ЗДО.	Скласти план певних видів роботи з дітьми раннього віку. Визначити режим роботи різних вікових груп. Зробити порівняльний аналіз з режимом роботи з дітьми раннього віку та визначити відповідність віковим особливостям дітей.
3.	Вивчення навчально-методичного забезпечення виховного процесу в групі, де студент-практикант проходить практику	Проаналізувати наочні посібники, які найчастіше використовуються в практиці роботи вихователя. Вміти виготовляти наочні посібники. Скласти інструкцію для їх використання.
Змістовий модуль 2. Організація діяльності у закладі дошкільної освіти		
4.	Спостереження за організацією самостійної діяльності дітей раннього віку в групі, де студент-практикант проходить практику	Спостерігати за дітьми раннього віку в групі, їх діяльністю. У процесі аналізу акцентувати увагу на таких питаннях організації самостійної діяльності дітей даного віку: значення правильно організованої самостійної діяльності дітей; види діяльності дітей у закладі дошкільної освіти; умови, необхідні для організації самостійної діяльності дитини; прийоми керівництва самостійною діяльністю дітей. Скласти завдання для самостійної діяльності дитини, за якою ведеться спостереження.
5.	Спостереження й організація ігрової діяльності дітей	Проаналізувати спостереження за ігровою діяльністю дітей раннього віку, користуючись схемою: види ігрової діяльності дітей раннього віку; умови, необхідні для організації ігрової діяльності дитини; особливості організації предметно-ігрового середовища для даного віку; прийоми керівництва ігровою діяльністю дітей.

6.	Спостереження за процесом формування культурно-гігієнічних навичок у дітей групи, де студент-практикант проходить практику	Проаналізувати спостереження за процесом формування культурно-гігієнічних навичок у дітей раннього віку за такою схемою: умови формування культурно-гігієнічних навичок; культурно-гігієнічні навички, сформовані у дітей даного віку; прийоми формування культурно-гігієнічних навичок у дітей, які використовує вихователь групи, допоміжний персонал. Вміти розробляти ігрові завдання для формування культурно-гігієнічних навичок, проводити їх у групі. Описати результати проведеної роботи.
7.	Спостереження за взаємодією сім'ї і дошкільного закладу у вихованні дітей	Проаналізувати документи, які регламентують роботу ЗДО з сім'єю. Висвітлити, які форми роботи ЗДО із родиною найчастіше використовуються в практиці виховання дітей раннього віку (колективні, індивідуальні, наочно-інформаційні).
8.	Написання психолого-педагогічної характеристики на дитину раннього віку	Вміти написати психолого-педагогічну характеристику дитини раннього віку.
9.	Оформлення звітної документації з практики	Вміти оформити індивідуальний план, щоденник та текстовий звіт. Розробити мультимедійну презентацію закладу дошкільної освіти з відображенням його структури, особливостей функціонування та характеристики розвивального предметного середовища. Висвітлити свої враження від професії вихователя.

Формування програмних компетентностей та результатів навчання

Шифр	Програмні компетентності та результати навчання
Програмні компетентності	
ЗК-4	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК-6	Здатність до міжособистісної взаємодії.
ЗК-7	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК-8	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
СК-2	Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).
СК-3	Здатність до розвитку допитливості, пізнавальної мотивації, пізнавальних дій у
СК-5	Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку мовлення як засобу спілкування і взаємодії з однолітками і дорослими.
СК-6	Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку навичок свідомого
СК-9	Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і
СК-12	Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.
СК-13	Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку навичок здорового способу життя як основи культури здоров'я (валеологічної культури) особистості.
СК-14	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

СК-17	Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці.
СК-18	Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.
СК-19	Здатність до комунікативної взаємодії з дітьми, батьками, колегами.
СК-25	Здатність до налагодження взаємодії та консультування батьків дітей раннього і дошкільного віку з особливими освітніми потребами.
Програмні результати практики	
ПР-2	Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.
ПР-4	Розуміти і визначати особливості провідної ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.
ПР-5	Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти.
ПР-10	Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.
ПР-12	Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці.
ПР-15	Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.
ПР-18	Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку.
ПР-19	Збирати та аналізувати дані про індивідуальний розвиток дитини.
ПР-20	Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.
ПР-27	Налагоджувати взаємодію та здійснювати консультування батьків дітей з особливими освітніми потребами.

Літературні джерела

1. Базовий компонент дошкільної освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/bazovij-komponent-doshkilnoyi-osviti-v-ukrayini>
2. Богуш А.М., Гавриш Н.В. Дошкільна лінгводидактика: Теорія і методика навчання дітей рідної мови в дошкільних навчальних закладах: підручник. Вид. 2-ге, доповнене. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 704 с.
3. Гра по-новому, навчання по-іншому: методичний посібник / упор. О. Рома. The LEGO Foundation, 2018. 44 с.
4. Білан О., Возна Л., Максименко О., Овчаренко Л., Руханська Л., Самсін В. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» Тернопіль : Мандрівець, 2019. 264 с.
5. Дитина. Освітня програма для дітей від 3-х до 7 років. Науковий керівник проекту: В.О. Огнев'юк, ректор Київського університету імені Бориса Грінченка, доктор філософських наук, професор, академік НАПН України.. Авт. колектив: Г.В. Беленька, О.Л. Богініч, В.М. Вертугіна, К.І. Волинець та ін.. - К., 2020. - 440 с.
6. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: www.mon.gov.ua/img/zstored/files/zakon_zso.doc
7. Закон України «Щодо доступу осіб з особливими освітніми потребами до освітніх послуг» №2541-VIII від 06.09.2018 <https://zakon.rada.gov.Ua/laws/show/2541-19#Text>
8. Інструкція з організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки

життєдіяльності у закладах дошкільної освіти (листа МОН № 1/11-1491 від 14.02. 2019) <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-organizaciyi-roboti-ta-dotrimannya-vimog-z-pitan-ohoroni-praci-ta-bezpeki-zhittyediyalnosti-u-zakladah-doshkilnoyi-osviti>

9. Крутій К.Л. Проектування освітнього простору дошкільного навчального закладу як умова розвитку здібностей дитини. URL:

http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp1/Krutij.pdf

10. Марчій-Дмитраш Т.М. Ознайомлення дітей з суспільним довкіллям : навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2022. 80 с.

11. Ознайомлення дітей з природним довкіллям : навч.-метод. посіб. для студентів пед. вузів / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини ; уклад. Т. М. Дука. Умань : Візаві, 2020. 155 с.

12. Половіна О. Мистецька освіта дошкільнят: свобода, творчість, інтеграція. Дошкільне виховання. 2019. № 5. С. 3.

13. Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка : підручник. 2-ге вид., доповн. К. : Академвидав, 2018. 464 с.

14. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкільня» / О.Білан, Вид. 2-ге зі зм. і доп. Тернопіль : Мандрівець, 2022. 216 с.

15. Постанова «Про затвердження Порядку організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти» (№ 530 від 10 квітня 2019 р.) № 530-2019-п від 10.04.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/530-2019-%D0%BF#Text>

16. Піроженко Т., Машовець М., Коваленко О. Методичні аспекти реалізації освітньої лінії «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі». *Вихователь-методист дошкільного навчального закладу*. 2013. № 2. С. 4-9.

17. Щодо методичних рекомендацій до оновленого Базового компонента дошкільної освіти: лист Міністерства освіти і науки України від 16 березня 2021 р. № 1/9-148. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/shodo-metodichnih-rekomendacij-do-onovlenogo-bazovogo-komponenta-doshkilnoyi-osviti>

18. Я у Світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / . наук. кер. О.Л. Кононко. Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. 448 с.

Політика оцінювання

• **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися встановлених дедлайнів, а у разі їх порушення без поважної причини оцінка за завдання може бути знижена. Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

• **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час модульних контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн тестування (наприклад, програма Kahoot).

Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в онлайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за навчально-педагогічну практику в закладах дошкільної освіти (в групах раннього віку розраховується таким чином:

№ з/п	Вид діяльності	Оцінювальні бали
1.	Аналіз результатів психолого-педагогічних спостережень (щоденник).	10
2.	Психолого-педагогічна характеристика дитини.	10
3.	Мультимедійна презентація про проходження практики.	15

4.	Наочний дидактичний матеріал.	15
5.	Самостійна організація фрагментів життєдіяльності дітей раннього віку.	10
6.	Педагогічні роздуми «Мої враження від професії вихователя».	10
7.	Таблиця функціональних обов'язків педагогічних працівників закладу дошкільної освіти.	10
8.	Звіт про проходження практики.	10
9.	Оформлення документації з практики.	10
10.	Доповідь із фотозвітом на підсумковій конференції.	10
<i>Разом</i>		<i>100</i>

Шкала оцінювання

<i>За шкалою університету</i>	<i>За національною</i>	<i>За шкалою ECTS</i>
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)